

Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF)

1. Wat is Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF)

- Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) is het nieuwe beleidskader voor fokbeleid waarin gezondheid aantoonbaar op één staat.
- GGF is juridisch houdbaar en wetenschappelijk onderbouwd en past binnen het kader van de Wet dieren en het Besluit houders van dieren. Het richt zich op gezondheid, functioneren en duurzaamheid van het ras op populatieniveau.
- GGF fungeert nadrukkelijk als een rasverbeterplan: het geeft inzicht in de actuele situatie van het ras, benoemt prioriteiten en beschrijft hoe gericht kan worden gewerkt aan verbetering in de tijd.
- Het GGF is daarmee minder een document met uitsluitend regels en verplichtingen, en meer een ontwikkel- en verbeterkader dat rassen helpt om verantwoorde keuzes te maken.
- GGF is een dynamisch beleidskader dat periodiek kan worden bijgesteld op basis van nieuwe data, inzichten en ervaringen.

2. Wat is GGF niet

- GGF is geen extra verplichting bovenop bestaande regels, maar een herinrichting van het fokbeleid.
- GGF is geen één-op-één opvolger van het huidige VFR of bestaande foknormen.
- GGF is geen uniform of generiek beleid dat voor alle rassen hetzelfde is.
- GGF is geen losstaand datasysteem of IT-oplossing.
- GGF is geen instrument voor individuele casuïstiek of handhaving.

3. Relatie met het huidige VFR en foknormen

GGF is bedoeld als **vervanging van het huidige systeem van VFR's**, niet door bestaande regels simpelweg te bundelen, maar door te komen tot een nieuw, samenhangend en toekomstbestendig kader.

Wetenschappelijke inzichten, juridische randvoorwaarden en ras-specifieke omstandigheden worden hierin expliciet meegenomen.

Verschillen tussen GGF en het huidige VFR:

- Het huidige VFR is primair een regel- en normerend document; GGF is een ontwikkel- en verbeterplan voor het ras.
- Het VFR legt vast wat wel en niet mag; GGF beschrijft waar het ras staat en hoe het gericht kan verbeteren.
- Het VFR is grotendeels statisch; GGF is dynamisch en wordt periodiek bijgesteld.
- Het VFR werkt vooral met vaste normen; GGF werkt met maatwerk op basis van populatiegegevens en gezondheidsrisico's.

- Het VFR is beperkt datagedreven; GGF is expliciet gebaseerd op data, zoals gezondheidsenquêtes, rasmonitor en nulmetingen.
- Het VFR focust op naleving; GGF focust op aantoonbare verbetering van gezondheid en duurzaamheid.

4. Van beleid naar normen: vertaling van GGF

Het GGF is een **beleidsdocument** en daarmee niet rechtstreeks afdwingbaar. Afdwingbaarheid ontstaat wanneer beleid wordt vertaald naar concrete normen en regels.

De vertaling van GGF naar normen en voorwaarden kan per ras worden uitgewerkt in aanvullende documenten, zoals foknormen.

In het GGF wordt vastgelegd:

- De uitgangssituatie van het ras;
- De belangrijkste gezondheids- en populatievraagstukken;
- De gewenste verbeterdoelen en ontwikkelrichting.

In de foknormen worden vervolgens:

- Concrete en toetsbare voorwaarden vastgelegd;
- Keuzes uit het GGF genormeerd;
- Afspraken gemaakt over toepassing in de fokkerijpraktijk.

5. Hoe komen we tot GGF

GGF wordt ontwikkeld op basis van **feiten, data en analyse**, niet op aannames.

Bronnen die hiervoor worden benut zijn onder andere:

- Gezondheidsenquêtes;
- Beschikbare gezondheidsdata;
- De rasmonitor;
- Nulmetingen per ras.

Deze informatie geeft inzicht in:

- De actuele gezondheidssituatie van het ras;
- Trends en risico's;
- Prioriteiten voor verbetering.

6. Rol van rasverenigingen: rassen in the lead

Rasverenigingen zijn in the lead bij het vormgeven van het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF).

Zij vervullen een inhoudelijke voortrekkersrol bij het duiden van ras-specifieke vraagstukken en vertalen, samen met fokkers en andere betrokkenen, de gezamenlijke uitgangspunten naar **ras-specifiek fokbeleid**.

Het inhoudelijk eigenaarschap van het GGF ligt daarmee bij de rasverenigingen en de fokkers van het ras gezamenlijk. De Raad van Beheer vervult hierin een faciliterende en toetsende rol, maar is geen eigenaar van het fokbeleid.

7. Format en eenduidigheid

Er wordt een gezamenlijk format voor GGF ontwikkeld.

Dit format zorgt voor:

- Eenduidigheid en vergelijkbaarheid;
- Toetsbaarheid en uitlegbaarheid;
- Ruimte voor ras-specifieke keuzes binnen duidelijke kaders.

Binnen dit format kunnen rassen hun eigen GGF helder en onderbouwd vastleggen, met ruimte voor maatwerk.

8. Rol van data, rasmonitor en nulmeting

De rasmonitor geeft een **momentopname** van de huidige stand van het ras.

De nulmeting vormt het vertrekpunt voor beleidsontwikkeling.

Op basis van deze inzichten wordt het GGF vormgegeven en kan gericht worden gewerkt aan verbetering van het ras in de tijd.

9. Gezondheidsgericht en maatwerk

Gezondheidsgericht betekent:

- Voldoen aan wet- en regelgeving;
- Keuzes onderbouwen met data en kennis;
- Proportionaliteit in maatregelen.

Maatwerk zit vooral in:

- Aansluiting bij de actuele situatie van het ras;
- Rekening houden met populatiegrootte, genetische diversiteit en gezondheidsrisico's;
- Het formuleren van realistische en verantwoorde verbeterstappen.

10. Kleine populaties en aanvullende expertise

Voor rassen waarbij gezondheidsgericht beleid kan leiden tot een (te) kleine populatie, wordt aanvullende expertise betrokken.

Denk aan wetenschappelijke adviseurs zoals:

- Pieter Oliehoek en Bart Broekx (België), met ruime ervaring in het Vlaams fokbeleid.

Doel is om gezondheid, genetische diversiteit en duurzaamheid steeds in samenhang te beoordelen.

11. Controle, normering en rolverdeling

Samenhang tussen GGF, foknormen en toetsing

Het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) vormt het **beleidsmatige fundament** voor fokbeleid op rasniveau. In het GGF worden de uitgangssituatie van het ras, de belangrijkste gezondheids- en populatievraagstukken en de gewenste verbeterdoelen vastgelegd.

Vanuit dit beleid worden per ras **foknormen** vastgesteld. Deze foknormen gelden voor het **gehele ras** en vormen de concrete, toetsbare voorwaarden voor de fokkerijpraktijk.

De Raad van Beheer toetst bij dekaangifte en stamboomafgifte of:

- Wordt voldaan aan de geldende foknormen voor het ras; en
- Wordt voldaan aan de wettelijke vereisten uit de Wet dieren en het Besluit houders van dieren.

Wanneer aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan een stamboom worden afgegeven. Is dat niet het geval, dan volgt geen stamboom. Deze werkwijze sluit aan bij het door de ledenvergadering op 6 december 2025 aangenomen initiatiefvoorstel om ouderdieren bij een dekking te toetsen aan de Wet dieren.

Onderscheid tussen beleid, normering en toetsing

- Het **GGF is beleid** en fungeert als rasverbeterplan; beleid geeft richting en onderbouwing, maar is niet rechtstreeks afdwingbaar.
- De **foknormen** vormen de normerende vertaling van dit beleid en zijn afdwingbaar. Zij gelden voor **alle fokkers van het ras**, ongeacht lidmaatschap van een rasvereniging.
- De **verantwoordelijkheid voor het naleven van foknormen ligt bij de fokker**.
- De **Raad van Beheer toetst bij dekaangifte** of aan de geldende foknormen voor het ras én aan de wettelijke ondergrens (Wet dieren) is voldaan en borgt daarmee de naleving in het kader van stamboomafgifte.

Zelfregulering en bestuurlijke zorgvuldigheid

Door deze rolverdeling blijft het principe van **zelfregulering door de rassen** behouden, terwijl tegelijkertijd wordt voldaan aan wettelijke verplichtingen en bestuurlijke zorgvuldigheid. Het GGF zorgt voor samenhang tussen beleid, normering en toetsing en maakt fokbeleid beter uitlegbaar, toetsbaar en toekomstbestendig.

12. Rol van de Taskforce

De Taskforce Gezondheid op één ondersteunt rassen uit de kopgroep bij het ontwikkelen en onderbouwen van hun Gezondheidsgericht Fokbeleid.

Deze ondersteuning richt zich onder andere op:

- Het aanbrengen van samenhang tussen data, rasmonitor en beleidskeuzes;
- Het bewaken van aansluiting bij wet- en regelgeving;
- Het delen van kennis, voorbeelden en best practices tussen rassen;
- Het ondersteunen bij de vertaalslag van beleid naar uitvoerbare en uitlegbare foknormen.